

Ha caigut realment el suport a la independència? Quatre claus per entendre el CEO

El baròmetre assenyala que el "no" superaria el "sí" per primer cop des de l'1-O, però les dades estan marcades per condicionants tècnics i ambientals del sondeig que matisen molt aquest escenari

El baròmetre postelectoral del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), fet públic aquest divendres (<https://www.naciodigital.cat/noticia/179426/menys/20/dels/catalans/confien/estat/ofereixi/acord/acceptable/parlament>), dibuixa un nou escenari polític: per primer cop des de l'1-O, el percentatge de partidaris de la independència és inferior al dels detractors. Així s'ha destacat en determinats mitjans, però és realment així? Ha caigut el suport a la independència? Oferim algunes dades per analitzar aquesta enquesta.

1. El marge d'error, sempre el marge d'error...

Una de les primeres dades que cal anar a mirar abans de treure conclusions d'uns determinats percentatges d'una enquesta és el seu marge d'error. La demoscòpia no és una ciència exacta i, com que ho sap, ofereix aquesta eina per calibrar millor fins a quin punt les dades que dona són precises o poden ballar per errors en la mostra o altres aleatorietats. Com més enquestes es fan i més homogènia és una societat, els marges d'error són més petits.

En aquest cas, el marge d'error és del 3,1% i, en canvi, la diferència entre els detractors de la independència (48,6%) i els partidaris (47,2%) és de tan sols 1,4 punts, menys de la meitat. Per tant, el fet que el "no" quedi per davant pot ser fruit d'errors ja previstos en el baròmetre... O pot ser que la diferència en favor del "no" sigui més àmplia del que apareix. En tot cas, no es poden treure afirmacions taxatives i, en realitat, es tractaria d'un empat tècnic.

2. El mètode canvia, el resultat també

El CEO fa cada any tres baròmetres ordinaris, els quals segueixen una metodologia concreta i amb una forma de ponderació coherent que permet que els seus resultats siguin fàcilment comparables i, d'aquesta manera, es puguin inferir evolucions en l'opinió de la ciutadania. El baròmetre d'aquest divendres, però, era un de postelectoral, amb característiques pròpies que el fan més difícilment comparable amb els anteriors.

Hi ha menys enquestats amb el català com a llengua materna, un element força vinculat al suport a la independència; potser no és determinant, però insinua diferències

Així, mentre els ordinaris es fan amb mostres de 1.500 persones i presencials, aquest s'ha fet amb 1.000 enquestats i, el que és més important, de forma telefònica. Un canvi d'aquesta magnitud impacta amb el resultat i en la mostra. Difícil determinar cap a quin cantó, però, en tot cas, és més arriscat dibuixar una relació nítida amb l'anterior baròmetre i, per tant, afirmar que s'ha girat la balança. En relació amb l'última enquesta, per exemple, hi ha menys enquestats amb el català com a llengua materna (un element força vinculat al suport a la independència). Potser no és determinant (el nivell de vinculació amb el catalanisme creix en aquest baròmetre també), però insinua diferències.

3. En un context electoral, tothom ho té tot molt clar

Aquest baròmetre es va fer just després de les eleccions del 28-A, després de diverses setmanes de campanya. Això pot tenir algunes implicacions. Una pot ser que el marc estatal s'hagi imposat (per primer cop en un sondeig del CEO, les eleccions espanyoles són citades majoritàriament com a més importants que les del Parlament). I una altra és que el nombre d'indecisos ha caigut en moltes preguntes, ja que la ciutadania s'ha anat posicionant aquests dies.

Així, el nombre d'indecisos respecte la simpatia cap a partits, sobre si el nivell d'autonomia és suficient o en relació a model d'estat desitjat (en pregunta múltiple) cau força. També ho fa en la pregunta binària sobre si es vol que Catalunya sigui o no un estat independent. De fet, el percentatge de "sí" cau molt poc respecte l'anterior baròmetre (del 48,4% al 47,2%, dins del marge d'error), mentre que el "no" creix força més (del 44,1% al 48,6%) a costa sobretot dels indecisos (cauen del 7,5% al 4,2%). No és que l'independentisme caigui, sinó que els que en són contraris sembla que sedueixen més els que no ho tenien clar.

4. Sánchez torna a fer reflotar el federalisme

On sí que hi ha canvis rellevants és en la pregunta amb resposta múltiple sobre encaix amb l'Estat. La independència es manté com a primera opció, però cau del 39,7% al 35%, mentre que la preferència per un estat dins d'una Espanya federal creix enormement, del 21,5% al 29,4%, superant l'autonomisme i recuperant un segon lloc de què no gaudia des de principis del 2016. Sembla ser que la victòria de Pedro Sánchez va donar ales a uns posicionaments que fa uns anys tenien molt de suport a Catalunya i que ara passaven per hores baixes.

La independència es manté com a primera opció, però cau del 39,7% al 35%, mentre que la preferència per un estat dins d'una Espanya federal creix enormement, del 21,5% al 29,4%

Aquesta variació és superior a l'experimentada en cas de pregunta binària, on el "sí" es manté molt més ferm. Sembla ser, doncs, que ara hi ha catalans que podrien tornar a veure factible un encaix federal amb l'Estat que així ho expressen en la pregunta amb resposta múltiple, però que, en cas de referèndum, podrien seguir donant suport a la independència. Malgrat la dinàmica de blocs, hi ha encara un gruix de catalans que balla entre aquestes opcions.

ENCAIX PREFERIT AMB L'ESTAT, SEGONS EL CEO

A tall de conclusions, per tant, cal llegir aquest baròmetre amb totes les precaucions que la mateixa fitxa tècnica ofereix i, a nivell polític, entendre que s'insereix en un moment electoral molt clar. Caldrà veure, fora d'un període de campanya, què faran aquests indecisos que sembla que s'han decantat aquestes setmanes i si es compleixen les expectatives posades per uns determinats sectors en Sánchez.

El mateix baròmetre, de fet, assenyala que menys d'un 20% confia que faci una proposta acceptable per la majoria del Parlament. Sembla clar, però, que encara hi ha marge per convèncer indecisos a banda i banda, per tal d'augmentar el suport a l'independentisme o a l'unionisme i trencar l'actual empat tècnic. I històricament això ha estat més condicionat pels desencisos amb l'Estat que amb les propostes en positiu del sobiranisme.